



# Hur tillgodoses kattens behov?

En enkätstudie om hur svenska kattägare möter kattens behov och hur åtgärderna skiljer sig mellan inne- och utekatter

---

Elsa Conradsson och Signe Kronhamn

Självständigt arbete i djuromvårdnad • 15 hp  
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU  
Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap  
Djursjukskötarprogrammet  
Uppsala 2026





# Hur tillgodoses kattens behov? En enkätstudie om hur svenska kattägare möter kattens behov och hur åtgärderna skiljer sig mellan inne- och utekatter

*How are the cat's needs met? A survey of how Swedish cat owners meet their cats' needs and how the measures differ between indoor and outdoor cats.*

Elsa Conradsson och Signe Kronhamn

**Handledare:** Maria Andersson, Sveriges Lantbruksuniversitet, Institutionen för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd

**Bitr. handledare:** Claes Anderson, Sveriges Lantbruksuniversitet, Institutionen för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd

**Examinator:** Anna Lundberg, Sveriges Lantbruksuniversitet, Institutionen för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd

**Omfattning:** 15 hp

**Nivå och fördjupning:** Grundnivå, G2E

**Kurstitel:** Självständigt arbete i djuromvårdnad

**Kurskod:** EX0994

**Program/utbildning:** Djursjukskötprogrammet

**Kursansvarig inst.:** Institutionen för kliniska vetenskaper

**Utgivningsort:** Uppsala

**Utgivningsår:** 2026

**Omslagsbild:** Signe Kronhamn

**Upphovsrätt:** Alla bilder används med upphovspersonens tillstånd

**Nyckelord:** basala behov, djuromvårdnad, innekatt, kattens välfärd, kattägare, stimulering, utekatt, ägaruppfattningar

## Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap  
Institutionen för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd  
Djuromvårdnad

## Sammanfattning

Katten är idag Sveriges mest populära husdjur. Att hålla katten inomhus är en trend som blir alltmer vanlig, oftast beroende på de olika farorna i form av trafik och sjukdom som utevistelsen medför, samt kattens påverkan på miljön genom jakt. När katten hålls i en mer restriktiv miljö börjar däremot fler frågor uppkomma om hur kattens basala behov ska uppfyllas på bästa sätt. Djurhälsopersonal har en viktig roll i att informera om kattens behov då studier visat att högre kunskap hos kattägaren ökar kattens välfärd.

Detta examensarbete syftade till att undersöka vad kattägare gör för att uppfylla kattens behov. Arbetet undersökte även om åtgärderna skiljde sig mellan inne- och utekatter. Detta för att djurhälsopersonal ska få bättre förutsättningar att kunna hjälpa och rådgiva kattägare där kunskapsluckorna finns.

För att undersöka detta genomfördes en litteraturoversikt för att få en överblick över kattens behov och tidigare forskning. En webbaserad enkätstudie skapades i Netigate, publicerades på Facebook och spreds bland studenter på Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Enkätstudien bestod av 30 frågor och riktade sig till kattägare som haft katt de senaste två åren. Frågorna ämnade att undersöka vad kattägarna gjorde för att uppfylla kattens basala behov, vad kattägarna hade för uppfattning om kattens sociala beteende och hur kattägarna uppskattade sin egen kunskap.

Svar från 361 kattägare samlades in, 168 från innekattsägare och 193 från utekattsägare. En sammanställning av resultatet visar att kattägarna var relativt bra på att uppfylla kattens basala behov. Katten sågs ofta som en nära familjemedlem med ett socialt behov. Olika beteendeproblem varierade mellan inne- och utekatter och innekattsägare var generellt bättre på att stimulera och erbjuda katten olika resurser samt att hålla koll på sin katts hälsa. Flera kattägare angav dessutom att de erhållit information om kattens behov från veterinär vilket belyser djurhälsopersonalens roll och vikten av att ha tillräcklig kunskap för att kunna ge korrekt rådgivning och information till kattägare.

*Nyckelord:* basala behov, djuromvårdnad, innekatt, kattens välfärd, kattägare, stimulering, utekatt, ägaruppfattningar

## Abstract

The cat is Sweden's most popular pet today. Keeping the cat indoors is a trend that is becoming increasingly more common, usually due to the various dangers that being outdoors entails for the cat in forms of traffic and diseases. The cat's impact on the environment through hunting is also a common concern. When the cat is kept in a more restrictive environment, however, more questions begin to arise about how to best meet the cat's basic needs. Animal health professionals have an important role in providing information about the cat's needs, as studies have shown that higher knowledge among owners increases the cat's welfare.

The purpose of this thesis was to investigate what cat owners did to meet the cat's needs. It also examined if the measures differed between owners of indoor and outdoor cats. This is to help animal health professionals to be more qualified to help and advice cat owners where knowledge gaps exist.

To investigate this, a literature review was carried out to get an overview of the cat's needs and previous research done on the subject. A web-based survey was also compiled and published on Facebook and sent to students at the Swedish University of Agricultural Sciences (SLU). The survey consisted of 30 questions and was aimed at cat owners who had owned a cat during the past two years. The questions were intended to investigate what the cat owners did to meet the cat's basic needs, what the cat owners' opinions were on their cat's social needs and how the cat owners estimated their own knowledge.

Responses from 361 cat owners were collected, 168 from indoor cat owners and 193 from outdoor cat owners. The result showed that cat owners were relatively good at meeting the cat's basic needs. The cat was often seen as a close family member with a social need. Various behavioral problems varied between indoor and outdoor cats, and indoor cat owners were generally better at stimulating and offering the cat various resources and keeping track of their cat's health. Many cat owners also stated that they received information about cat's needs from veterinarians. This shows the importance of animal health professionals' role in advising and informing owners.

*Keywords:* animal care, basic needs, cat owner, cat welfare, indoor cat, outdoor cat, owner perceptions, stimulation

# Innehållsförteckning

<b>Figurförteckning</b> .....	<b>8</b>
<b>Förkortningar</b> .....	<b>9</b>
<b>1. Inledning</b> .....	<b>10</b>
1.1 Syfte .....	11
1.2 Frågeställningar .....	11
<b>2. Bakgrund</b> .....	<b>12</b>
2.1 Kattens bakgrund.....	12
2.2 Kattens behov .....	12
2.2.1 Utrymme och gömställen.....	12
2.2.2 Social kontakt .....	13
2.2.3 Mental stimulans.....	13
2.2.4 Utfodring och vatten .....	14
2.2.5 Kattlåda .....	15
2.2.6 Klösning .....	15
2.3 Hälsa och lagstiftning.....	16
<b>3. Material och metod</b> .....	<b>17</b>
3.1 Litteraturoversikt .....	17
3.2 Enkätundersökning .....	17
3.2.1 Enkätens utformning .....	17
3.2.2 Urval och begränsningar .....	18
3.2.3 Dataanalys.....	18
<b>4. Resultat</b> .....	<b>19</b>
4.1 Demografiska data.....	19
4.2 Typ av katthållning.....	19
4.3 Påståenden om kattens sociala behov .....	21
4.4 Stimulering och berikning .....	22
4.5 Utfodring och vatten.....	23
4.6 Kattlåda .....	24
4.7 Beteendeproblem .....	24
4.8 Hälsa .....	25
4.9 Kunskap .....	27
<b>5. Diskussion</b> .....	<b>29</b>
5.1 Resultatdiskussion .....	29
5.2 Metoddiskussion .....	34
<b>6. Konklusion</b> .....	<b>37</b>
<b>7. Referenser</b> .....	<b>38</b>

8.	Tack.....	42
----	-----------	----

# Figurförteckning

Figur 1. Figuren visar hur många katter det fanns i hushållen. ....	19
Figur 2. Anledningar som kattägarna angav för att låta katten vara utomhus redovisat procentuellt. ....	20
Figur 3. Anledningar som kattägarna angav för att hålla katten inomhus redovisat procentuellt. ....	20
Figur 4. Svartsfördelning över hur kattägare ställde sig till påståendet "Katter är självständiga och föredrar generellt att hålla sig för sig själva".....	21
Figur 5. Svartsfördelning över hur kattägare ställde sig till påståendet "Katter har ett socialt behov".....	22
Figur 6. Svartsfördelning över hur kattägare ställde sig till påståendet "Jag ser på min katt som en nära familjemedlem". ....	22
Figur 7. Jämförelse mellan hur ägare till inne- och utekatter utfodrar sin katt. ....	24
Figur 8. Jämförelse av hur ofta ägare till inne- respektive utekatter vaccinerar sin katt. ..	26
Figur 9. Svartsfördelning över hur kattägarna skattade sin egen kunskap om kattens behov? .....	27
Figur 10. Svartsfördelning över varifrån kattägarna har fått information om kattens behov. ....	28

# Förkortningar

<b>Förkortning</b>	<b>Betydelse</b>
REM	Rapid eye movement
SFS	Svensk författningssamling
SJVFS	Statens jordbruksverksförfattningssamling
SVA	Statens veterinärmedicinska anstalt
SVF	Sveriges Veterinärförbund

# 1. Inledning

Idag är katten Sveriges mest populära husdjur, med ett antal på över 1,6 miljoner, och denna siffra fortsätter att öka varje år (Agria 2024). Kattägare väljer i större utsträckning än tidigare att ha sin katt inomhus, och med denna ökning har frågor kring djurvälstånd, miljöberikning och hur kattens basala behov uppfylls blivit mer aktuellt (Croney et al. 2023).

Katten har genomgått en relativt begränsad selektion under domesticeringen avseende specifika egenskaper (Driscoll et al. 2007). Detta gör att kattens behov och beteende fortfarande ligger nära deras förfäder såsom jaktinstinkt, territoriellt beteende och att gräva ner avföring (Bradshaw 2018). Utomhusmiljön erbjuder en bred variation av naturlig berikning och en stor yta att utforska, vilket möjliggör för katten att utföra sina evolutionära behov (Kasbaoui 2016).

Trots de positiva aspekterna av utevistelse, medför den risker. Faror från trafik och andra djur, exponering för sjukdomar, men även kattens påverkan på miljön är anledningar till att fler kattägare väljer att ha sin katt inomhus (Foreman-Worsley et al. 2021; Hall et al. 2016; Rochlitz 2004; Tan et al. 2020).

Forskning kring innekattens välbefinnande är ett växande område, trots detta är kunskapen fortfarande begränsad när det gäller hur olika miljöfaktorer påverkar kattens beteende och välfärd inomhus (Foreman-Worsley et al. 2019). I en studie av Sandøe et al. (2017) kom de fram till att katter som inte hade fri tillgång till utevistelse visade på fler beteendeproblem, såsom att klösa på möbler och att kissa utanför lådan. En djupare förståelse för hemmiljöns påverkan är alltså nödvändig för att förbättra kattens välfärd (Foreman-Worsley et al. 2019).

Djurhälsopersonal har en viktig roll att informera djurägare om kattens behov då ökad kunskap har visat minska förekomsten av beteendeproblem hos katter (Grigg & Kogan 2019). Flera studier antyder att många kattägare saknar de grundläggande kunskaper som krävs för att ta hand om sin katt på bästa sätt, såsom att skapa en optimal miljö för katten (Grigg & Kogan 2019). Brister i hemmiljön uppmärksammas ofta först när katten börjar visa beteendeproblem, därför är det viktigt att tidigt kunna informera kattägare om hur hemmet kan anpassas för att tillgodose kattens behov och förebygga problem (Ellis et al. 2013). Förutom tecken på nedsatt välfärd kan beteendeproblem i längden orsaka frustration hos kattägaren, vilket i sin tur kan leda till att katten omplaceras eller överges (Casey et al. 2009). Det har visats att ägare med mer kunskap är mer förstående och toleranta kring potentiella beteendeproblem hos deras katt (Grigg & Kogan 2019) vilket ytterligare understryker vikten av ökad kunskap om kattens behov.

Detta kandidatarbete för djursjukskötprogrammet vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) undersöker med hjälp av en enkätstudie vad kattägare i Sverige gör för att möta kattens behov. För att ge en bakgrund till ämnet görs en övergripande litteraturöversikt om kattens behov med avseende på utrymme, social kontakt, utfodring, klösmöjligheter, mental stimulans samt hälsoåtgärder, exempelvis vaccination. Studien undersöker även om åtgärderna skiljer sig för inne- respektive utekatter.

## 1.1 Syfte

Syftet med detta kandidatarbete är att undersöka vad kattägare gör för att möta kattens behov. Studien ämnar även att undersöka om åtgärder såsom berikning och erbjudande av resurser skiljer sig mellan de som har inne- och utekatter. Detta görs för att få en uppfattning av den allmänna kunskapen hos Sveriges kattägare, och därmed ge djurhälsopersonal bättre förutsättningar att hjälpa och rådge kattägare kring kattens behov, och i längden förbättra kattens välfärd.

## 1.2 Frågeställningar

- Vilka åtgärder vidtar kattägare för att tillgodose kattens behov?
- Skiljer sig åtgärderna för att uppfylla kattens behov beroende på om katten har möjlighet att gå ut eller ej?

## 2. Bakgrund

### 2.1 Kattens bakgrund

Människan och kattens relation började för över 10 000 år sedan (Braastad et al. 2022). Den tama katten (*Felis Catus*) har sitt ursprung i Mellanöstern från tiden då människan övergav sin jaga-samla-livsstil och började odla marken (Braastad et al. 2022). Möss och andra skadedjur trivdes bland människans lager av spannmål, och när katten lockades till denna rika födokälla välkomnades den av människan att hålla borta skadedjuren (Braastad et al. 2022). Det sägs därför att katten inte domesticerades av människan, utan att den själv valde att leva med oss (Braastad et al. 2022). Katten är ett rovdjur och samtidigt det vanligaste sällskapsdjuret i Västeuropa och Nordamerika idag (Braastad et al. 2022). I takt med att kattens popularitet ökat har även andelen innekatter ökat (Beaver 2003). Hur kattens behov tillgodoses på bästa sätt diskuteras mellan djurägare, yrkesverksamma och forskare (Foreman-Worsley, 2021; Yeates & Yates, 2017). Vissa menar att inomhushållning erbjuder ett större skydd medan tillåtelse till utevistelse ger en större möjlighet till stimuli och att utföra naturligt beteende (Foreman-Worsley, 2021; Yeates & Yates, 2017).

### 2.2 Kattens behov

#### 2.2.1 Utrymme och gömställen

Kattägare har en stor påverkan på miljön som katten lever i, speciellt innekattens (Braastad et al. 2022). Kattägare har därför ett ansvar att skapa en miljö som främjar kattens fysiska och emotionella hälsa (Braastad et al. 2022). Tre grundläggande faktorer för en trygg och trivsamt hemmiljö för katten är att den bör vara konsekvent, förutsägbar och stabil, vilket innefattar både hur kattägaren umgås med katten och vilka resurser kattägaren erbjuder den (Braastad et al. 2022).

I kap 3 7§ Statens Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om hållande av hundar och katter (SJVFS 2020:8 Saknr L 102) stod det att det ska finnas liggplatser så att alla djur kan ligga ner samtidigt. Enligt Ellis et al (2013) ska en säker plats för katten helst vara upphöjd och få katten att känna sig avskild. De fortsätter med att katter som lever tillsammans i samma hushåll och delar resurser ofta lär sig att fördela tiden mellan sig när de använder de olika resurserna. De menar att det borde finnas minst lika många trygga platser som det finns katter i hushållet fördelade på olika ställen, så katterna inte behöver se varandra. Detta för att öka tryggheten och deras känsla av kontroll (Ellis et al. 2013). Gömställen är också en viktig faktor i att minska stress för katten (Vinke et al. 2014). I en studie av Crouse et al. (1995)

visade det sig att när ett mjukt underlag som en kudde introducerades spenderade katterna mer tid på denna. Samma studie visade också att katterna oftare låg i en ställning som var kopplad till rapid eye movement (REM) sömn när kuddarna introducerades, vilket indikerar att ett mjukt underlag är vad katten föredrar och mår bra av. En studie av Loberg och Lundmark (2016) visade att katter som levde tillsammans hade fler positiva interaktioner med de andra katterna när de hade mer utrymme per katt inomhus. Där flera katter lever tillsammans är det därför viktigt att ha ett tillräckligt stort utrymme för att möjliggöra att de själva kan välja när de vill umgås (Loberg & Lundmark 2016).

### 2.2.2 Social kontakt

I kap 4 §2 Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om hållande av hundar och katter (SJVFS 2020:8 Saknr L 102) framgår det att katten ska ha tillsyn minst två gånger per dag och oftare om den är sjuk eller dräktig. Enligt Ellis et al (2013) är katter sociala djur som mår bra av positiva interaktioner med människor. De skriver även att det är viktigt att låta katten själv välja när den vill interagera, och att många katter föredrar kortare interaktioner med kortare mellanrum för att ge dem en större känsla av kontroll. En studie av Carlstead et al. (1993) kom fram till att förändrade rutiner och minskad social kontakt med människor ökade stressen hos katter. En annan studie av Finka et al. (2019) såg ett samband mellan djurägarens personlighet och kattens välmående, såsom att mer oroliga och stressade ägare rapporterade in fler beteendeproblem och sjukdomar hos sina katter.

Katter kan leva tillsammans, men det är många katter som lever i samma hushåll som inte kommer överens (Ellis et al. 2013). De skriver även att ägare kan misstolka att deras katter kommer bättre överens än vad de gör eftersom de exempelvis delar matskål och sover tillsammans. Detta förklarar Ellis et al (2013) kan vara på grund av att resurserna endast finns tillgängliga på ett ställe. Katter som generellt trivs bäst ihop är de som är släkt eller vuxit upp med varandra (Ellis et al. 2013). Detta visades bland annat i en studie av Bradshaw och Hall (1999) där de såg att katter med samma mamma hade starkare band till varandra, då de hade mer kontakt och tvättade varandra mer frekvent. Några karakteristiska beteenden som förekommer då katter trivs tillsammans är ansikts- och kroppsgnidning mellan katterna, att vila eller sova intill varandra, lek tillsammans eller att de tvättar varandra (Ellis et al. 2013).

### 2.2.3 Mental stimulans

Enligt kap 2 6§ i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om hållande av hundar och katter (SJVFS 2020:8 Saknr L 102) ska katter hållas på ett sätt så att

behovet av att klättra, söka föda och utöva jaktbeteende tillgodoses, samt att möjlighet till mental stimulans ska anpassas efter kattens individuella förutsättningar. I ”Allmänna råd” i samma kapitel står det att om katten hålls inomhus bör djurägaren sprida ut foder på flera platser eller använda aktiveringsbollar, alternativt liknande utrustning, för att stimulera födosöksbehovet. Det står även att för att tillgodose jakt- och lekbehovet bör katten få utföra hela sitt naturliga jaktbeteende genom att tillåtas fånga det redskap som används vid lek, exempelvis vippor med fjädrar eller liknande. Att hålla katten inomhus innebär inte nödvändigtvis sämre välfärd, men det ställer högre krav på ägaren då katten inte kan söka efter stimulering utanför hemmet (Braastad et al. 2022).

Lekfullhet betraktas generellt som en positiv indikator på ett djurs välbefinnande eftersom det tenderar att minska eller försvinna under ogynnsamma miljöförhållanden (Boissy et al. 2007). Enligt Demirbas et al. (2024) fungerar leken som ett utlopp för kattens medfödda jakt- och utforskarinstinkter och i deras studie understryker de vikten av lek för att förebygga beteendeproblem hos katter i hemmiljön. En studie gjord av Strickler och Shull (2014) undersöktes ifall det gick att koppla mental stimulans och lek till önskat beteende, så som aggressivt beteende eller urinering och defekation i hemmet. De kom fram till att ägare som lekte med sin katt i fem minuter om dagen upplevde färre beteendeproblem hos katten, jämfört med de ägare som endast lekte med katten i en minut om dagen.

## 2.2.4 Utfodring och vatten

Enligt kap 5 i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om hållande av hundar och katter (SJVFS 2020:8 Saknr L 102) står det att ”Utfodring av katter bör ske fler gånger under dygnet för att efterlikna deras naturliga ätbeteende”. Det framgår även att de katter som inte har fri tillgång till vatten ska kunna tillgodogöra sig med nödvändig mängd minst två gånger under dygnet.

Att erbjuda flera olika platser för föda och vatten kan minska stress och behov att konkurrera om resurser om det finns flera katter i hushållet (Ellis et al. 2013). De skriver även att kattens mat- och vattenskål inte bör placeras intill varandra utan finnas på separata platser. Detta både för att göra kattens levnadsyta större, för att ge lugn och avskildhet, och för att efterlikna kattens beteende i det vilda där resurserna sällan finns intill varandra.

I en studie av Pachel och Neilson (2010) sågs ingen statistiskt signifikant skillnad i vattenkonsumtion mellan katter som erbjöds stillastående respektive rinnande vatten. I en annan studie undersökte Robbins et al. (2019) om olika typer av

vattenkällor – stilla, cirkulerande eller rinnande– påverkade dagligt vattenintag och utvalda urinparametrar hos katter. Denna studie visade inte heller någon signifikant skillnad mellan de olika systemen. Båda studierna noterade dock att enskilda katter kunde ha en tydlig preferens med ett ökat vattenintag från stilla vattenkällor, medan andra katter föredrog en rinnande vattenkälla. Det kan därmed vara viktigare att betona fri tillgång till färskt vatten, och optimalt att erbjuda katten flera olika typer av vattenkällor ifall de föredrar en viss typ, då det kan göra skillnad för den enskilda individen (Robbins et al. 2019).

### 2.2.5 Kattlåda

Enligt kap 3 19§ Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om hållande av hundar och katter (SJVFS 2020:8 Saknr L 102) framgår det att inomhuskatter ska ha tillgång till en kattlåda som är avskild från andra katter. Vidare står det att det ska finnas kattsand som det går att gräva i och att lådan ska hållas ren och normalt städas varje dag. Ett av de vanligaste beteendeproblemen som gör att djurägare lämnar ifrån sig sin katt är att den urinerar eller defekerar utanför lådan (Salman et al. 2000; Casey et al. 2009). I en studie av Lawson et al. (2020) sågs det att urineringsproblem var relativt vanligt hos katter, vanligast var det i hushåll som hade mer än en katt och där det fanns ett lågt antal kattlådor, om kattsanden var kristallsand och om kattägaren var sämre på att regelbundet rengöra kattlådan.

### 2.2.6 Klösning

I kap 2 §6 Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om hållande av hundar och katter (SJVFS 2020:8 Saknr L102) framgår det att katten ska ha möjlighet till att klättra och klösa med sina klor varje dag. I kap 4 §4 (SJVFS 2020:8 Saknr 102) skriver de även att kattens klor ska inspekteras regelbundet och klippas vid behov.

Klösning kan ibland misstolkas som ett beteendeproblem av kattägare, även om det är ett normalt och typiskt kattbeteende (Demirbas et al. 2024). Klösning fyller flera funktioner, då det har en viktig roll i territoriell kommunikation och bidrar till att upprätthålla klornas hälsa (Demirbas et al. 2024). Ökat klösande kan dock vara ett tecken på frustration och stress, vilket kan bero på en hemmiljö som inte uppfyller kattens behov (Demirbas et al. 2024). Förekomsten av olämpligt klösande kan bland annat bero på höjden av klösträdet. I en studie av Wilson et al. (2016) upptäckte författarna att katterna visade ett mindre olämpligt klösande då de erbjöds klösträd med två eller flera nivåer eller om klösträden var högre än 90 cm, jämfört med lägre klösträd (<90 cm). Katterna i studien verkade även föredra smalare klösträd före breda.

## 2.3 Hälsa och lagstiftning

I lag (Svenska författningssamlingen 2007:1150) om tillsyn över hundar och katter står det att alla katter ska vara ID-märkta och registrerade hos Jordbruksverket. Detta för att lättare kunna återföra bortsprungna katter med sina ägare, eller för att se om en katt är hemlös (Jordbruksverket 2024).

Enligt djurskyddslagens kapitel 2 1§ (2018:1192) ska djur skyddas mot onödigt lidande och sjukdom. I Sverige är det rekommenderat att katter vaccinerats mot kattsnuva och kattpest (Evidensia u.å.; Anicura, u.å.). Kattsnuva ger oftast övergående nysningar och inflammation i ögonen, katter kan även få värre symptom som hög feber och inappetenz (Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA) 2025b). Kattpest ger inte symptom hos alla katter men de som visar symptom får ofta feber och blir trötta, dödligheten är speciellt hög hos unga individer (SVA 2025a). Grundvaccination för katter sker vid två olika tillfällen, den första dosen när katten är som tidigast 8 veckor gammal, och den andra dosen 3-4 veckor senare (Anicura, u.å.). Därefter rekommenderas att katten vaccinerats mot kattsnuva en gång per år och kattpest vart tredje år, enligt Evidensia (u.å.) och Anicura (u.å.). Även innekatter rekommenderas att vaccinerats då de kan smittas indirekt via ägaren, innekattens immunförsvar är också svagare eftersom de inte lika ofta utsätts för smittor (Evidensia, u.å.).

Kastration är inte ett generellt lagkrav men enligt Jordbruksverket (2025) är kattägare skyldiga att förhindra okontrollerad fortplantning. För att undvika oplanerade kattungar rekommenderar de kastrering, preventivmedel eller att hålla katten inomhus. Kastrerade katter löper även lägre risk att utveckla juvertumörer (Root Kustritz 2012). Aggressivitet mot andra katter och revirmarkering minskar och hankatter har visats ströva omkring i mindre omfattning (Root Kustritz 2012). Kastration medför däremot en risk för övervikt då ingreppet setts öka aptiten och risken för sjukdomar kopplat till övervikt, såsom Diabetes Mellitus (Larsen 2017).

## 3. Material och metod

### 3.1 Litteraturoversikt

Behoven som beskrivits i bakgrunden (utrymme, tillsyn, mental stimulans, utfodring, kattlåda och klösmöjligheter) utgår främst från Jordbruksverket föreskrifter och råd. Till bakgrunden samlades även relevant information in från vetenskapliga artiklar, guidelines och hemsidor. Artiklarna hittades främst genom databaserna Web of Science, PubMed och Google Scholar. Sökorden som användes var cat, feline, indoor cat, outdoor cat, behaviour, stimulation, needs, owner-knowledge, owner-attitude, understanding, perception, cat welfare, environmental enrichment, differences, comparison, out access, free-roaming. Andra sökord användes för att hitta mer specifik information om exempelvis utfodring, kattlåda och mental stimulans.

### 3.2 Enkätundersökning

#### 3.2.1 Enkätens utformning

Enkäten utformades i enkätverktyget Netigate och bestod av 30 frågor. Enkäten publicerades 2026-02-22 och stängdes 2026-03-04, och låg därmed ute i 12 dagar. Enkäten var webbaserad och publicerades via en länk på Facebook samt mejlades ut via skolmailen till studenter på Sveriges Lantbruks Universitet (SLU).

Innan enkäten skickades ut diskuterades utformning och innehåll med handledaren och testades på sex personer inom målgruppen för att kontrollera enkätens upplägg och frågornas formulering. Ändringar gjordes utifrån kommentarerna. Tiden att besvara frågorna uppskattades till cirka fem minuter.

Enkäten bestod av envalsfrågor, flervalsfrågor, graderingar och frågor där respondenterna även hade möjlighet att lämna fritextsvar. Enkätens första del innehöll bakgrundsfrågor som undersökte exempelvis antal katter i hushållet, hur kattens tillgång till inne- respektive utomhusmiljö såg ut och hur länge respondenten varit kattägare. Sedan fick de på en fem-gradig skala svara huruvida de höll med om olika påståenden om kattens sociala natur. Resterande frågor handlade främst om vad de gjorde för att uppfylla kattens olika behov. I sista delen fick respondenterna skatta sin egen kunskap kring kattens behov och svara var de främst fått sin kunskap ifrån.

### 3.2.2 Urval och begränsningar

Enkäten riktade sig till personer som har eller haft inne- eller utekatt de senaste två åren, detta för att undvika att djurägare glömt bort detaljer kring det enkäten ville undersöka och därmed resultera i felaktiga svar.

Enkäten delades som ett inlägg på Facebook via studenternas egna Facebook-konton, samt laddades upp i olika Facebook-grupper riktade till kattintresserade. Inlägget innehöll även en kort presentation av ämnet och undersökningens syfte. Enkäten publicerades i fyra olika Facebook-grupper: ”Vi Som Gillar Katter”, ”Vi som gillar katter”, ”Vi med utekatter” och ”Katter frågor och tips”. Facebook-grupperna valdes ut efter antalet medlemmar och om administratören accepterade förfrågan att publicera enkäten. Enkäten delades även i ett massutskick från en av studenternas skolmail till studenter på SLU. Genom att göra inlägget delbart användes urvalstekniken snöbollsmetoden, det är okänt hur många personer som delade enkäten för vidare spridning.

### 3.2.3 Dataanalys

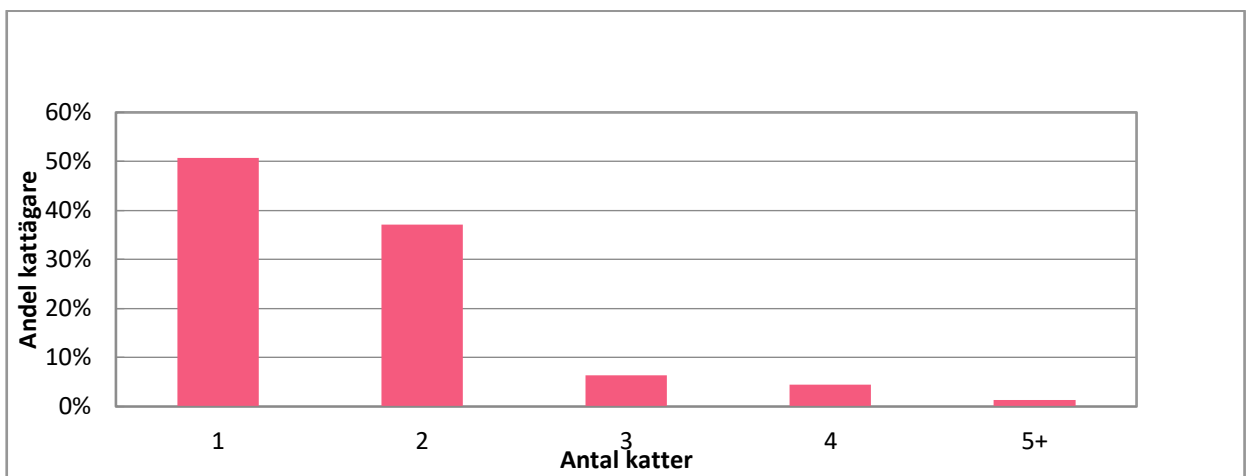
Data som samlades in sammanställdes med hjälp av Netigate och Excel. Totalt påbörjade 383 personer enkäten och 361 personer slutförde den och inkluderades därmed i arbetet.

Några statistiska test har inte genomförts utan resultaten redovisas främst deskriptivt. Fritextsvaren granskades och de svar som passade in i de angivna svarsalternativen sorterades in. Övriga fritextsvar presenterades antingen som ett ytterligare alternativ i figurer eller beskrevs i text i resultatdelen. För att undersöka eventuella samband och jämföra hur olika grupper besvarade frågor utfördes nedbrytningar med Netigates interna analysverktyg.

## 4. Resultat

### 4.1 Demografiska data

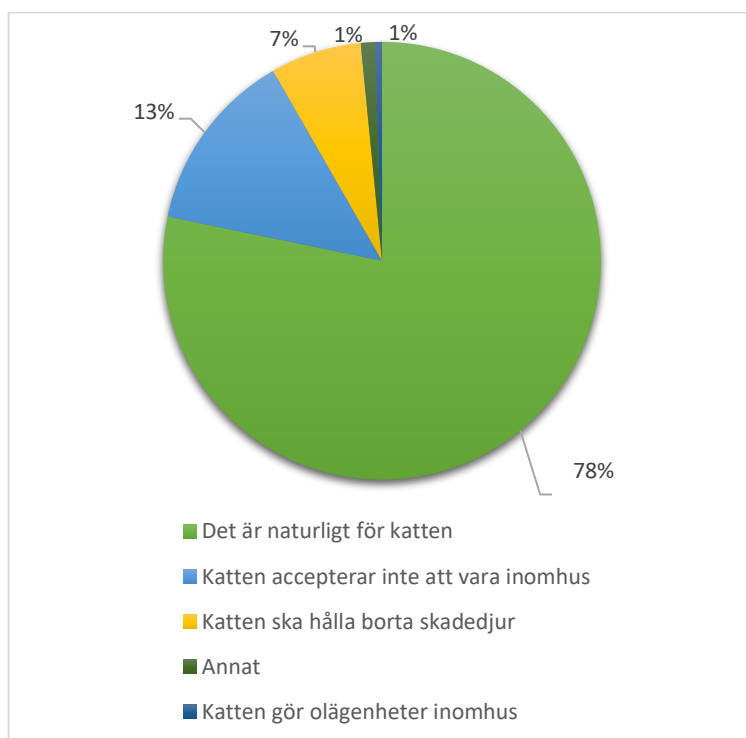
Totalt slutförde 361 kattägare enkäten och den största andelen av respondenterna hade varit kattägare i mer än 16 år (36%), och enbart 6% hade varit kattägare i mindre än ett år. Av respondenterna hade 77% huskatt (blandras), 17% hade raskatt och 6% hade både ras- och huskatt. Majoriteten av kattägarna ägde en katt (51%, n=183) och 37% (n=134) ägde två katter, övriga respondenter angav att de hade tre katter eller fler, se figur 1.



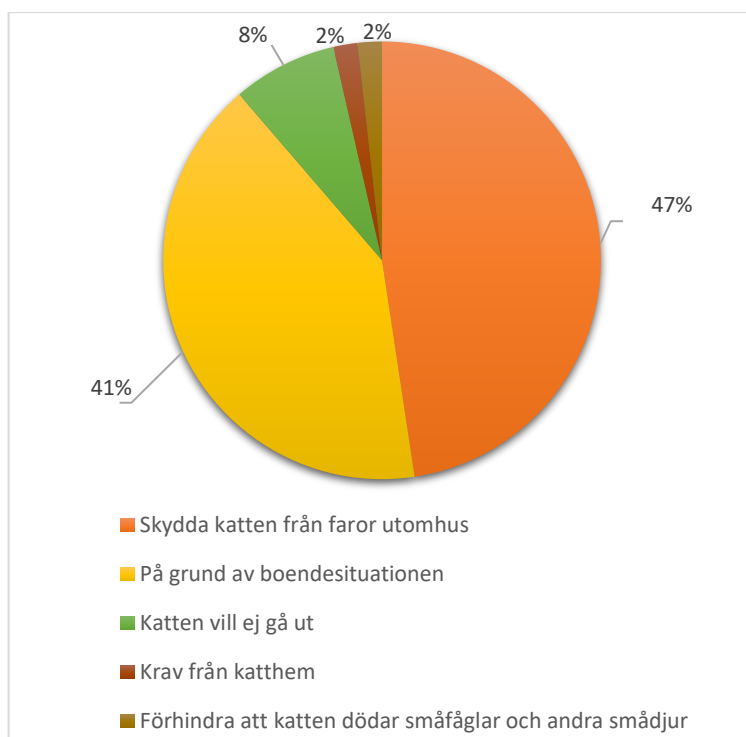
Figur 1. Figuren visar hur många katter det fanns i hushållen.

### 4.2 Typ av katthållning

Av respondenterna angav 47% (n=168) att de hade innekatt och 53% (n=193) att de hade utekatt. Den vanligaste anledningen kattägarna angav till varför de lät sin katt gå ut var för att "Det är naturligt för katten", se figur 2. På fritextsvaren lade många till att de hade katten utomhus på grund av att de tyckte att det var bättre för kattens välmående och för jaktbeteendet. Den vanligaste anledningen till att kattägarna valde att ha sin katt inomhus var för att "Skydda katten från faror utomhus" följt av "På grund av boendesituationen", se figur 3. Av fritextsvaren från de som angett att de hade innekatt var det flera som ville utveckla sitt svar med att de hade flera anledningar. Exempel på fritextsvar var för att skydda den lokala faunan, för att katten inte skulle klara sig på grund av olika fysiska hinder som försämrad syn/hörsel, eller för att det var en raskatt som inte var avlad för att vara ute.



Figur 2. Anledningar som kattägarna angav för att låta katten vara utomhus redovisat procentuellt.

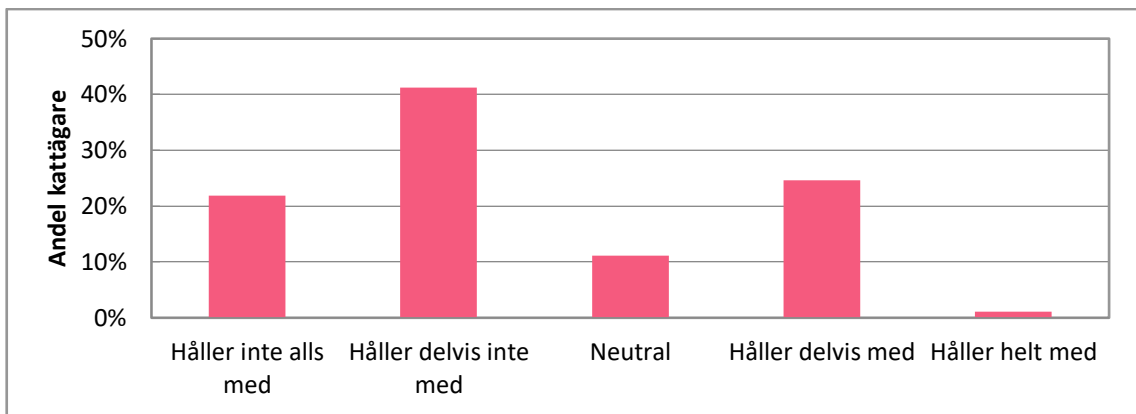


Figur 3. Anledningar som kattägarna angav för att hålla katten inomhus redovisat procentuellt.

### 4.3 Påståenden om kattens sociala behov

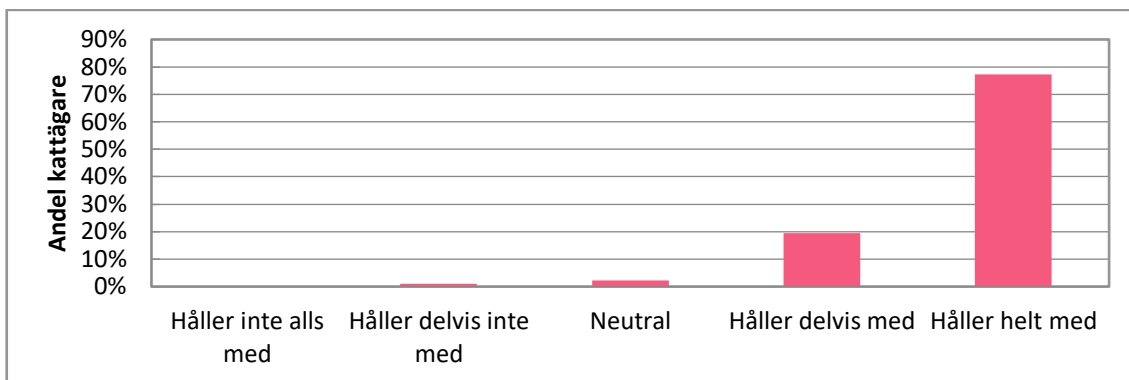
Kattägarna ombads svara vilken grad, på en femgradig skala, de höll med om tre olika påståenden gällande kattens sociala natur. Svartalternativen gick från ”Håller inte alls med” till ”Håller helt med”.

På påståendet ”Katter är självständiga och föredrar generellt att hålla sig för sig själva” var det vanligaste svaret ”Håller delvis inte med” med 41% (n=149), se figur 4. Vid jämförelse mellan kattägare till inne- och utekatt höll en större del med utekatt med i påståendet jämfört med de med innefatt. Det var 33,7% (n=65) av de med utekatt som höll helt eller delvis med och endast 16,7% (n=28) av de med innefatt som höll helt eller delvis med i påståendet.



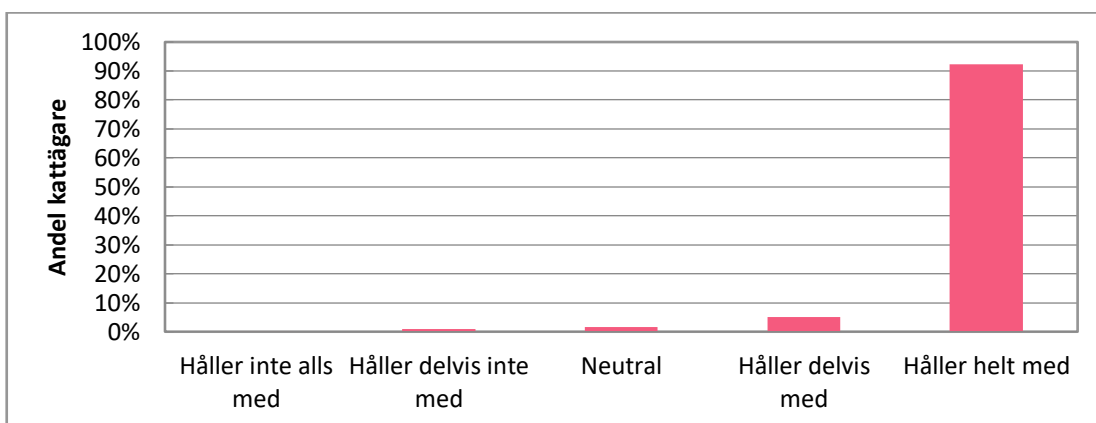
Figur 4. Svartsfördelning över hur kattägare ställde sig till påståendet ”Katter är självständiga och föredrar generellt att hålla sig för sig själva”.

På påståendet ”Katter har ett socialt behov” svarade en majoritet av kattägarna (77%, n=279) ”Håller helt med”, se figur 5. Det blev ingen tydlig skillnad mellan kattägare till inne- respektive utekatt.



Figur 5. Svarsfördelning över hur kattägare ställde sig till påståendet "Katter har ett socialt behov".

På påståendet "Jag ser min katt som en nära familjemedlem" svarade en majoritet (92%, n=333) att de "Håller helt med", se figur 6. Det var en större andel av ägare till innekatter som svarade att de "Håller helt med" i jämförelse med ägare till utekatter (98% innekattsägare, och 88% utekattsägare).



Figur 6. Svarsfördelning över hur kattägare ställde sig till påståendet "Jag ser på min katt som en nära familjemedlem".

#### 4.4 Stimulering och berikning

På frågan som undersökte hur kattens klösmöjlighet såg ut var det en majoritet (60%, n=215) som svarade att de hade flera ställen tillägnade katten att klösa på. Det var 18% (n=63) som svarade att "Katten har en klösbräda" och 15% (n=55) som svarade att "Katten har enbart klösmöjlighet utomhus". Vid en jämförelse hade innekatter generellt fler klösmöjligheter inomhus än utekatter, men flera ägare till utekatter lade till under "Annat" att katten hade klösmöjlighet utomhus.

Ägare till innekatter tenderade att leka mer med sina katter än de med utekatter. Innekatter hade även leksaker som stimulerade jaktbeteendet i större utsträckning än utekatter. Ägare till innekatter erbjöd även fler specifika ställen för katterna att gömma sig på.

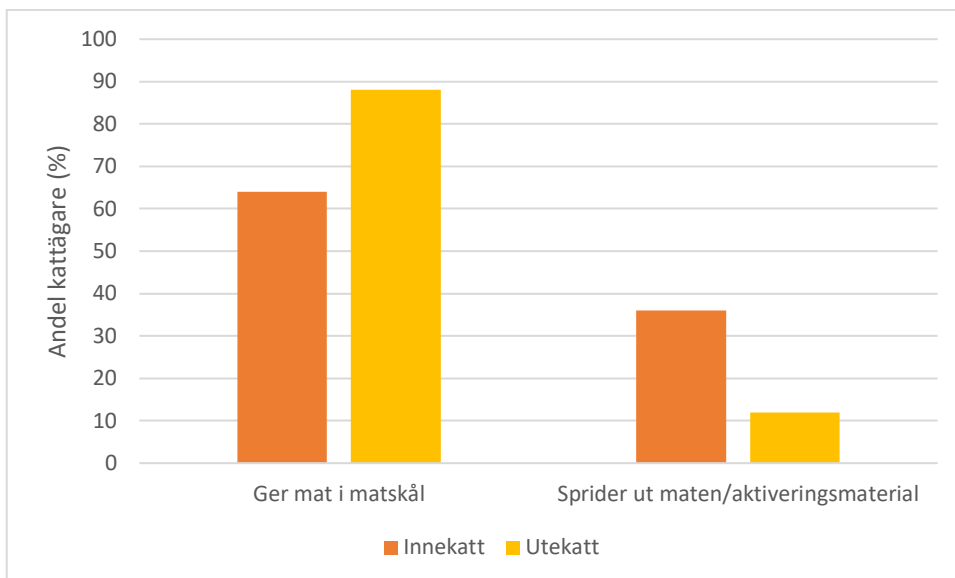
## 4.5 Utfodring och vatten

På frågorna som behandlade utfodring och vatten fick kattägarna först besvara ”Hur ser kattens tillgång till vatten ut?”. En majoritet på 72% av respondenterna (n=258) svarade att katten hade fri tillgång ur vattenskål. Det var 18% (n=66) som svarade att katten hade fri tillgång ur vattenfontän. Det var enbart 1% (n=5) av kattägarna som valde alternativet att katten främst drack ur olika källor utomhus. På ”Annat” angav 8% (n=29) i fritextsvar bland annat att katten fick fri tillgång ur både skål och fontän, eller att katten helst drack direkt ur vattenkranen. Av de 66 kattägare som hade en vattenfontän var det 67% som hade innekatt och 33% som hade utekatt.

På frågan ”Var får din katt mat?” svarade en majoritet på 73% (n=261) att katten får maten på ett fast ställe inomhus. Det var 19% (n=68) som svarade att de gav maten på flera olika ställen inomhus. Många med utekatt (7%, n=26) lade till som fritextsvar att deras katt även jagar utomhus. Vid en jämförelse av inne- och utekatt gav en större andel innekattsägare mat på flera olika ställen.

Vid en fråga som undersökte ifall kattägare placerade mat- och vattenskål bredvid varandra svarade 47% (n=171) att de placerade dem bredvid varandra, och 53% (n=190) att de särade på dem. Vid en jämförelse mellan inne- och utekatt var de med innekatt bättre på att sära på mat- och vattenskål, 64% (n=108) med innekatt särade på skålarna, medan 42% (n=82) med utekatt särade på skålarna.

På frågan ”På vilket sätt utfodrar du din katt?” svarade en majoritet på 73% (n=263) att de gav maten i matskål. Vid en jämförelse mellan inne- och utekatt använde fler ägare med innekatt sig av aktiveringsmaterial (36%) jämfört med de med utekatt där endast 12% använde sig av aktiveringsmaterial vid utfodring, se figur 7.



Figur 7. Jämförelse mellan hur ägare till inne- och utekatter utfodrar sin katt.

## 4.6 Kattlåda

Generellt när det kom till frågan hur många kattlådor respondenterna hade i sitt hushåll hade de med upp till tre katter lika många kattlådor som de hade katter. Denna tendens fanns inte kvar hos de respondenter som angav att de hade fyra eller fler katter, där majoriteten av respondenterna hade färre kattlådor än antal katter. De respondenter som angav att de hade noll kattlådor (7%, n=26) hade alla utekatt.

## 4.7 Beteendeproblem

Kattägarna fick svara i vilken utsträckning de ansåg att deras katt utförde olika beteendeproblem där alternativen rangordnades från "Aldrig" till "Alltid".

### *Katten gör sina behov på olämpliga ställen inomhus*

På första frågan svarade en majoritet av kattägarna (78%, n=283) att deras katt aldrig gjorde sina behov på olämpliga ställen inomhus. Det var 14% (n=52) av kattägarna som svarade att katten gjorde det "Sällan", 6% (n=21) svarade "Ibland" och endast 1% (n=5) angav "Ofta" eller "Alltid". Det gick att se ett samband mellan att de med tre eller fler kattlådor hade mer frekventa problem med att katten gjorde behovet utanför kattlådan. Det gick även att se ett samband vid en jämförelse mellan hur ofta katten gjorde sitt behov på olämpliga ställen och hur ofta kattlådan rengjordes. Jämförelsen visade att kattägare som städade lådan mindre regelbundet upplevde en ökad förekomst av olämplig eliminering. Detta mönster försvann däremot när städningen gjordes "En gång i veckan" och "Mindre än en gång i

veckan” där frekvensen över hur ofta katten gjorde behovet utanför lådan minskade igen.

#### *Katten klöser på ställen den inte borde*

Att katten klöser på ställen den inte borde var vanligt, där endast 22% (n=78) svarade att katten aldrig gjorde det. Det vanligaste svaret (37%, n= 134) var att katten ”Sällan” klöser på ställen den inte borde, 26% (n=94) angav ”Ibland”, 13% (n=46) ”Ofta” och 2% (n=9) ”Alltid”. Det var en liten ökning på hur ofta katten klöste på ställen den inte borde ifall katten endast hade ett ställe att klösa på. Det fanns ingen tydlig skillnad mellan inne- och utekatter.

#### *Katten visar ett aggressivt beteende mot människor*

Aggressivt beteende mot människor var ovanligt, 80% (n=288) svarade att de aldrig upplevt det, 14% (n=52) svarade ”Sällan”, 5% (n=17) ”Ibland” och endast 1% (n=5) svarade ”Ofta” eller ”Alltid”. Resultatet visade att något fler respondenter med utekatter angav att katten visade ett aggressivt beteende mot människor. Det sågs även ett samband mellan att fler lekstunder med katten resulterade i ett mindre aggressivt beteende mot människor

#### *Katten visar ett aggressivt beteende mot andra katter*

Att katterna visade ett aggressivt beteende mot andra katter var vanligare än mot människor. Det vanligaste svaret på aggressivt beteende mot andra katter var dock ”Aldrig” med 37% (n=137), 33% (n=118) svarade ”Sällan”, 22% (n=81) svarade ”Ibland”, 7% (n=24) svarade ”Ofta” och 2% (n=6) svarade ”Alltid”. Aggressivitet mot andra katter var vanligare bland utekatter. Resultatet visade även att det aggressiva beteendet blev ovanligare desto oftare ägaren lekte med katten.

#### *Katten har en överdriven vokalisering*

Överdriven vokalisering uppvisades av flera katter. Det var 34% (n=122) som svarade ”Aldrig”, 30% (n=107) svarade ”Sällan”, 27% (n=97) svarade ”Ibland”, 9% (n=31) svarade ”Ofta” och 1% (n=4) svarade ”Alltid”. Det gick att se att det var något fler ägare till innekatter som angav att katten hade en överdriven vokalisering jämfört med ägare till utekatter.

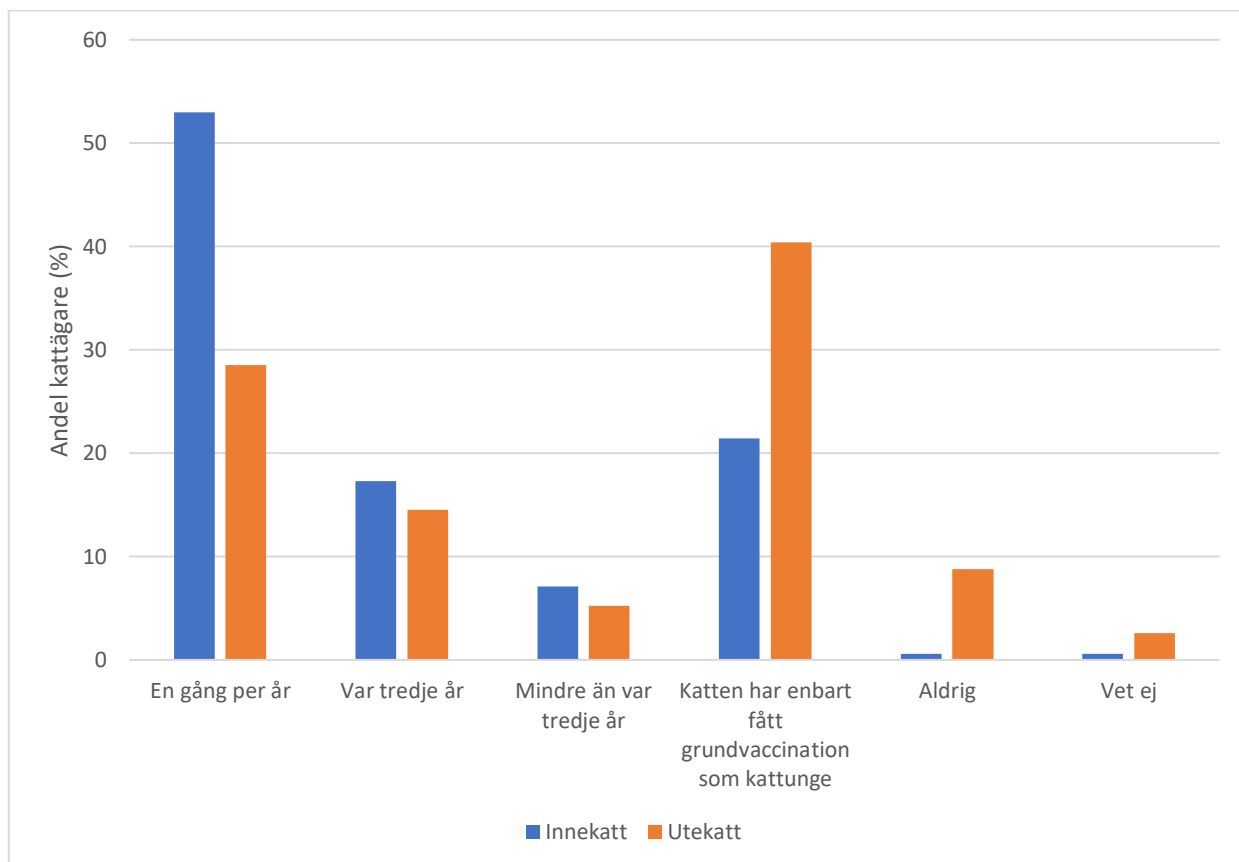
## 4.8 Hälsa

På frågan ”Är alla katter kastrerade?” svarade 93% (n=335) ”Ja” och 7% (n=26) ”Nej”. Av de kattägare som svarade att katten inte var kastrerad var hälften innekatter och hälften utekatter. Av dessa kattägare som inte hade kastrerat sin katt angavs de två vanligaste anledningarna att kattägaren ville avla på katten eller att

katten var för ung (73%, n=18). De övriga angav att de inte ville eller beskrev under ”Annat” att ”Katten behöver sina hormoner för att inte bli överviktig” eller att ”De inte visar några tecken på att de mår dåligt eller borde kastreras”.

Vid frågan om ”Är din katt/katter ID-märkta och registrerade hos Jordbruksverket” svarade 87% (n=313) att katten både är ID-märkt och registrerad, 8% (n=30) svarade att katten enbart är ID-märkt, och 5% (n=18) svarade att katten inte var något av det. Av de katter som inte var ID-märkta eller registrerade var majoriteten utekatter.

Vid frågan ”Hur ofta vaccineras din katt?” svarade den största andelen (39%, n=139) att deras katt vaccineras årligen. Den näst största andelen (30%, n=110) svarade att katten endast fått grundvaccinationen som kattunge. Det var 15% som svarade ”Var tredje år” och 6% svarade ”Mindre än var tredje år”. I en jämförelse mellan inne- och utekatter var ägare till innekatter generellt bättre på att uppfylla rekommendationerna kring vaccinering. Ägare till utekatter hade generellt sämre koll på hur ofta deras katt hade vaccinerats jämfört med ägare till innekatter. En jämförelse av hur innekatts- respektive utekattsägare svarade på frågan ”Hur ofta vaccineras din katt?” redovisas i figur 8.

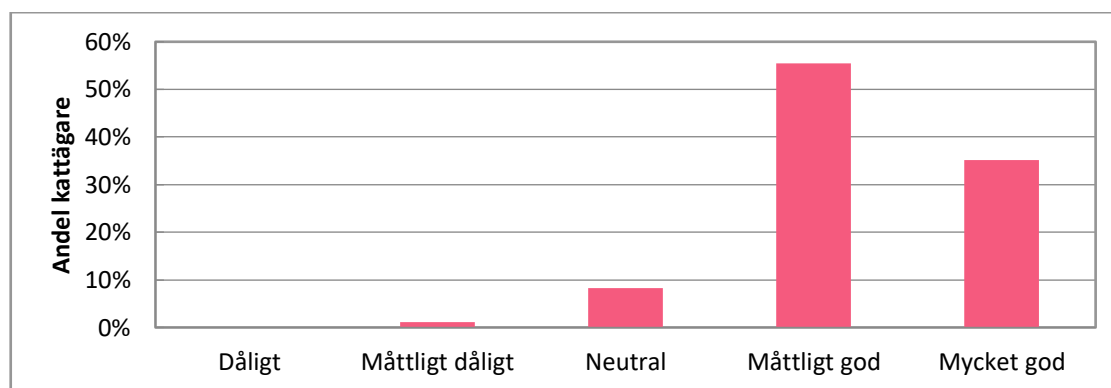


Figur 8. Jämförelse av hur ofta ägare till inne- respektive utekatter vaccinerar sin katt.

På frågan ”Hur ofta är du på hälsokontroll med din katt?” svarade en majoritet på 57% (n=205) att de endast åkte på en kontroll då katten visade ett avvikande beteende, 20% (n=73) svarade att de var på hälsokontroll en gång per år, 8% (n=29) svarade att de var på hälsokontroll vartannat till var tredje år. Det var 6% (n=23) som svarade att de aldrig varit på en hälsokontroll med sin katt. De sista 7% valde fritextalternativet ”Annat” där de skrev att de var på hälsokontroll i samband med vaccination, att de åkte regelbundet på grund av sjukdom, att de ej hunnit då katten är för ung eller att de själva är veterinär och kunde utföra kontroller på egen hand. I en jämförelse mellan inne- och utekatter åkte ägare till innekatter mer regelbundet på hälsokontroll än ägare till utekatter. Av de som valde alternativet ”Aldrig” var 87% utekatter och 13% innekatter.

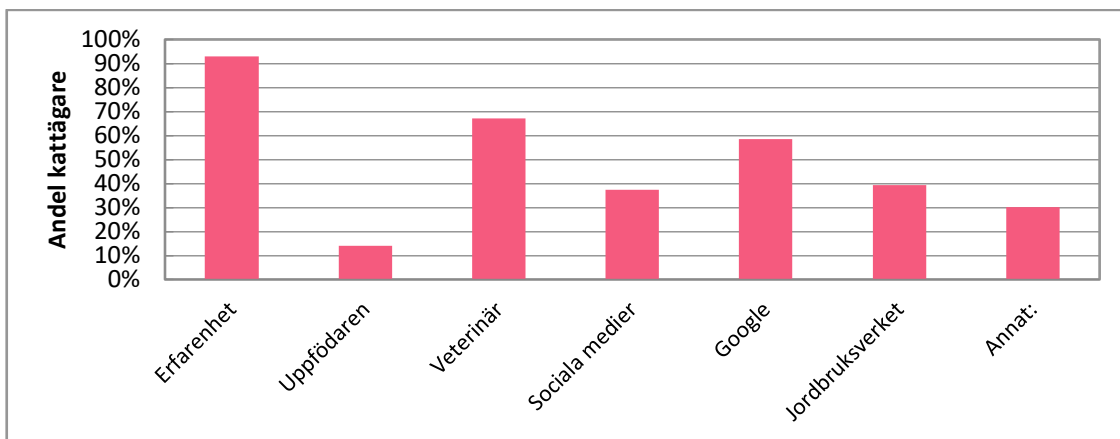
## 4.9 Kunskap

På den näst sista frågan fick kattägarna skatta sin egen kunskap om kattens behov på en femgradig skala från ”Dåligt” till ”Mycket god”. En majoritet av kattägarna skattade sin kunskap till ”Måttligt god” (55%, n=200). Det var 35% som skattade sin kunskap till ”Mycket god”, se figur 9. I en jämförelse mellan ägare till inne- och utekatter sågs inga markanta skillnader, ägarna till innekatter skattade möjligen sin kunskap något högre. Desto längre respondenterna varit kattägare, desto högre skattade de också sin kunskap.



Figur 9. Svarsfördelning över hur kattägarna skattade sin egen kunskap om kattens behov?

Enkäten avslutades med en fråga varifrån kattägarna fått information om kattens behov och på denna fråga kunde de välja flera svarsalternativ. De tre vanligaste alternativen var ”Erfarenhet” (93%, n=336), ”Veterinären” (67%, n=242) och sedan ”Google” (58%, n=211), se figur 10.



Figur 10. Svarsfördelning över varifrån kattägarna har fått information om kattens behov.

## 5. Diskussion

### 5.1 Resultatdiskussion

Syftet med detta examensarbete var att undersöka vad kattägare gör för att möta kattens behov. Studien ämnade även att undersöka om åtgärder såsom berikning och erbjudande av resurser skiljde sig mellan inne- och utekatter.

#### *Typ av katthållning*

Fördelningen mellan respondenter som hade inne- respektive utekatter var relativt jämn. Valet av hållningsform verkade i stor utsträckning baseras på ägarens uppfattning om vad som var bäst för katten. Den vanligaste anledningen kattägarna angav till att låta katten gå ut var för att de ansåg att det var naturligt för katten. Detta syntes även i fritextsvaren där vanliga svar var att katten mår bra av att vara ute och för att det gynnar jaktbeteendet. Den vanligaste anledningen till att hålla katten inomhus var för att skydda den från faror utomhus. En annan studie som undersökte kattägares anledningar till att hålla katten inomhus fick också fram att den vanligaste anledningen var för att skydda katten från faror (Foreman-Worsley et al. 2021). Boendesituationen spelade även en viktig roll, vilket visar att praktiska förutsättningar kan påverka beslutet att hålla katten inomhus. Detta kan tolkas som att inte alla satte kattens bästa i fokus och att viljan att ha katt ibland vägde tyngst. Däremot är det svårt att veta om dessa kattägare egentligen ansåg att utevistelse är det bästa för katten eller om de hade hållit katten inomhus oavsett boendesituation.

Resultatet i detta kandidatarbete visade på två olika synsätt bland kattägare, ett att möjliggöra naturliga beteenden genom utevistelse, och ett där fokus låg på att minimera risker för katten. Det är svårt att säga vilken hållningsform som är bäst, båda ställer olika krav på kattägaren för att säkerställa god djurvälstånd. Utomhus finns det faror i form av trafik, sjukdomar och rovdjur (Tan et al. 2020). Det finns även studier som visar att katten kan ha en negativ påverkan på den biologiska mångfalden i form av jakt av småfåglar och gnagare (Loss et al. 2022). Detta var det även flera innekattsägare som angav som anledning till att hålla katten inomhus i detta kandidatarbete. Att endast ha katten inomhus lägger däremot mer press på kattägaren att genom olika typer av aktivering uppfylla kattens basala behov av jakt och stimulering (Amat et al. 2016; Foreman-Worsley & Farnworth 2019).

#### *Påståenden kring kattens sociala behov*

I detta kandidatarbete ansåg en stor majoritet att katten har ett socialt behov, 77% av respondenterna höll helt med och 19% höll delvis med detta påstående. De allra flesta kattägare (92%, n=333) såg på sin katt som en nära familjemedlem, av dessa

var det en högre andel av innekattsägare som gjorde det jämfört med utekattsägare. Detta skulle kunna bero på att innekatten är med i vardagen på ett annat sätt dygnet runt än utekatten som kan spendera tid själv utomhus. Denna tendens visades även i påståendet ”Katter är självständiga och föredrar generellt att hålla sig för sig själva” där det var en högre andel utekattsägare som höll med. I en studie av Bir et al. (2016) såg de att kattägare tenderade att hålla med mer än veterinärer kring påståenden som att ”Katten är ett självständigt djur” samt att ”Katter har ett mindre socialt behov än andra djur”. Dessa påståenden stöds inte av vetenskaplig fakta och kan drabba kattens sociala och miljömässiga behov negativt (Bir et al. 2016).

### *Mat och vatten*

Resultaten i detta kandidatarbete visade att de flesta kattägare uppfyllde de grundläggande behoven rörande utfodring och vatten, men att det fanns variationer som kan ha betydelse för kattens välfärd.

Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) riktar sig främst till innekatter när det gäller aktivering kring utfodring eftersom dessa katter saknar naturliga möjligheter till jakt och födosök. I detta kandidatarbete visade det sig att det var fler innekattsägare som använde sig av någon form av aktivering vid utfodring jämfört med utekattsägare. Samtidigt var det en majoritet (64%) av innekattsägarna som enbart gav katten maten direkt i matskål utan att använda sig av någon form av aktivering, vilket kan indikera på ett ökat behov av informationsspridning kring utfodringsrutiner. Utekatter har en större möjlighet att tillgodose jaktbeteendet på egen hand utomhus, vilket sannolikt förklarar den lägre användningen av aktiveringsutfodring i denna grupp.

På frågan ”Var får din katt mat?” var det även där fler innekattsägare än utekattsägare som gav maten på flera olika ställen. Att ge maten på olika ställen kan vara positivt ur ett beteendeperspektiv då det efterliknar kattens naturliga födosöksbeteende genom att födan inte är koncentrerad till en enda plats (Ellis et al. 2013). Majoriteten av alla kattägare gav däremot maten på ett fast ställe inomhus.

Ett ytterligare resultat ur detta kandidatarbete var att ungefär hälften av kattägarna placerade mat- och vattenskålen intill varandra, medan andra hälften separerade skålarna. Forskning visar att katter ofta föredrar att ha dessa resurser separerade (Ellis et al. 2013). Innekattsägarna separerade skålarna i högre grad vilket kan tyda på att de hade en större medvetenhet om kattens naturliga beteenden och behov.

En tydlig majoritet av katterna hade fri tillgång till vatten, främst via vattenskål. En mindre andel använde vattenfontän, bland dessa var majoriteten innekattsägare. Där

respondenterna kunde ange ett eget fritextsvar framkom det att en del katter föredrog att dricka ur kranen, vattenglas eller ur flera olika källor, vilket tyder på individuella preferenser och stödjer vikten av att erbjuda flera olika vattenalternativ samt att lära känna sin katt och vad just den föredrar.

### *Kattlådor*

I detta kandidatarbete visade det sig att de flesta kattägare hade lika många kattlådor som katter, upp till att de hade tre katter. Foreman-Worsley & Farnworth (2019) skrev i sitt arbete att experter inom kattens beteende rekommenderar att antalet kattlådor bör motsvara antalet katter plus en extra låda, dock nämnde författarna att rekommendationen inte är experimentellt testad. Att det var många kattägare som inte följde detta kan antingen bero på okunskap eller att ett större antal kattlådor kan kännas onödigt eller tar upp mycket plats. Det kan påvisas när det kom upp till fyra eller fler katter där majoriteten hade färre kattlådor än antalet katter. Detta tyder på att efterlevnaden av rekommendationen minskar i större kattgrupper.

Det gick att se ett samband mellan att kattägare med tre eller fler kattlådor oftare angav att deras katt gjorde behovet utanför lådan. Detta kan bero på att det är vid detta antal katter som ägarna blir sämre på att ha fler kattlådor per katt. Det kan även bero på att kattägarna redan upplevt problem och valt att öka antalet kattlådor som en åtgärd.

När det gällde rengöring av kattlådan visades också ett samband mellan hur ofta katterna gjorde behovet utanför lådan. Sambandet visade att katter mer sällan utförde sina behov på olämpliga ställen desto mer regelbundet lådan rengjordes. Detta stämmer bra överens med tidigare forskning som betonar vikten av god hygien i kattlådan (Lawson et al. 2020). Detta samband försvann dock när kattägarna angav att de rengjorde lådan en gång i veckan eller mindre frekvent då problemet minskade istället för att öka. Detta kan bero på att det inte gick att urskilja hur ofta de kattägare som hade utekatt och kattlåda behövde städa kattlådan. Utekatter kan välja att gå utomhus istället för på lådan inomhus, vilket resulterar i att kattlådan inte behöver städas lika ofta. Kattlådan hålls därmed ren och katten utvecklar inga elimineringsproblem inomhus. Det var däremot ingen större skillnad med elimineringsproblem mellan inne- och utekatter, vilket kan tolkas som att det fortfarande är positivt att ha en kattlåda som hålls ren även för utekatterna.

### *Stimulering och berikning*

Majoriteten av kattägarna hade mer än ett ställe för katten att klösa på. Det gick att se att innekattsägare hade fler ställen för katten att klösa på än utekattsägarna. Bland utekattsägarna var det flera som angav att katten endast hade klösmöjligheter naturligt utomhus, vilket kan bero på att ägarna anser att det räcker för kattens

klösbehov. Det fanns däremot problem med att katten klöste på olämpliga ställen i lika stor utsträckning hos både inne- och utekatter. Katter använder klösning för territoriell kommunikation (Demirbas et al. 2024). Eftersom katter kan räkna hemmet som deras territorium kan det därför behövas ställen inomhus för att även där kunna utföra detta naturliga beteende. Det skulle kunna vara därför som utekatterna klöste på olämpliga ställen i lika stor utsträckning som innekatterna. Även ägarna som hade flera ställen för katten att klösa på upplevde problem med klösande på olämpliga ställen vilket kan bero på flera olika orsaker. Det kan vara att katten inte var nöjd med de aktuella klösträden. Studien av Wilson et al. (2016) visade att katter hade preferenser för hur klösmöjligheten skulle se ut. Det kan också bero på att kattägarna har köpt fler klösbrädor för att försöka minska ett redan befintligt problem. Det är även svårt att veta hur väl varje ägare bedömt sin katts klösande. Eftersom det visade sig i detta kandidatarbete att innekattsägare i större utsträckning ser sin katt som en nära familjemedlem kan de tänkas ha mer tålmod med sin katts oönskade beteende än de med utekatter. Det kan alltså betyda att de underskattat eventuella problem som detta oönskade beteende skulle kunna innebära.

Lek är en viktig del av kattens naturliga beteende (Demirbas et al. 2024). I detta kandidatarbete visade det sig att det var innekattsägare som lekte mest frekvent med sin katt och hade fler leksaker tillgängliga för katten. Att utekattsägare lekte mindre frekvent kan bero på att de kan ha tänkt att katten får utlopp för sitt jaktbeteende utomhus. Om detta stämmer eller inte är svårt att säga i detta kandidatarbete. I studien av Strickler och Shull (2014) visade de ett samband mellan att djurägare som lekte mer med sin katt upplevde mindre aggressivt beteende. Detta kandidatarbete visade att utekatterna oftare visade ett aggressivt beteende mot både människor och andra katter, jämfört med innekatterna, vilket kan vara ett tecken på att även dessa kräver leksaker eller aktivering inomhus och att aggressionsnivån kan påverkas av hur mycket kattägarna leker med sin katt. Det kan även bero på att utekatter har fler möjligheter att uppvisa ett aggressivt beteende eftersom de oftare träffar andra människor och katter. Aggressivitet hos utekatter kan också vara ett naturligt beteende för att försvara sitt territorium (Agria 2024).

Överdriven vokalisering rapporterades något oftare bland de som hade innekatt. Vokalisering är något som kan vara ihopkopplat med att katten är stressad eller rädd (Amat et al. 2016). Detta kan betyda att det är främst innekatterna vars behov och naturliga beteende som inte helt uppfylls. Innekatten är mer beroende av vad djurägaren erbjuder och löper därmed en större risk för oönskade beteenden som är kopplade till miljön om kattägaren inte är tillräckligt kunnig i hur miljön ska optimeras för katten (Sandøe et al. 2017; Foreman-Worsley et al. 2021; Amat et al. 2016). Det är däremot svårt att veta vad kattägare anser vara överdriven

vokalisering. Vokalisering är naturligt för kattens kommunikation och behöver inte alltid betyda att något är fel (Vidal-Franco 2025; Kolacz et al. 2018). Det är därför inte omöjligt att kattägare bedömer vanlig vokalisering som överdriven.

### *Hälsa*

Resultaten visar att många kattägare tar ansvar för kattens hälsa men att det finns vissa brister och skillnader mellan inne- och utekatter. En mycket hög andel av katterna var kastrerade (93%), vilket tyder på en god medvetenhet kring reproduktionskontroll och dess betydelse för både kattens hälsa och populationen som helhet. De få som inte hade kastrerat sina katter angav främst avel eller att katten var för ung som skäl, vilket är rimliga förklaringar. Däremot framkom även uppfattningar om att kastrering inte behövs om katten inte visar problem eller att hormoner behövs för att undvika övervikt. Detta kan tyda på viss kunskapsbrist, även om kastrering medför en ökad risk för övervikt rekommenderas det generellt av både medicinska och beteendemässiga skäl (SVF 2020).

När det gäller ID-märkning och registrering var majoriteten av katterna korrekt märkta och registrerade, vilket är positivt. Det var däremot anmärkningsvärt att en stor andel av de omärkta katterna var utekatter, trots att dessa löper större risk att försvinna. Detta pekar på en brist i ansvarstagande där behovet egentligen är som störst.

Resultatet kring vaccination visade en större variation. Även om den största andelen vaccinerade sina katter årligen, var det många katter som endast fått grundvaccination eller vaccinerades mer sällan. Särskilt utekatter, som exponeras för fler smittor (Tan et al. 2020), vaccinerades i lägre utsträckning och deras ägare hade sämre kunskap om vaccinationsstatusen. Detta kan innebära en ökad hälsorisk för både andra katter och katten själv.

När det gäller hälsokontroller visade resultaten att majoriteten av kattägarna endast uppsökte veterinär vid behov, det vill säga när katten visar symtom. Regelbundna förebyggande kontroller var mindre vanliga, och en liten andel hade aldrig besökt veterinär för en hälsokontroll. Även här sågs en skillnad där ägare till innekatter i högre grad genomförde regelbundna besök än ägare till utekatter. Detta kan bero på att innekattsägarna i större utsträckning såg sin katt som en nära familjemedlem och därmed skulle kunna vara mer måna om kattens hälsa. Ett annat intressant resultat var att en del kattägare svarade att de aldrig åkte på hälsobesök med sin katt, även om det fanns ett alternativ att åka in då katten visar ett avvikande beteende. Detta är problematiskt, om inte det var så att kattägarna tolkade frågan som att ”de aldrig har behövt åka in med katten ännu” och därför valde detta svarsalternativ.

### *Kunskap*

Resultaten kring kattägarnas kunskap visade att de flesta upplevde att de besatt en god kunskap om kattens behov. En sådan skattning är positiv men kan samtidigt innebära en risk för överskattning, särskilt då vissa av resultaten i kandidatarbetet visar att vissa behov inte alltid tillgodoses optimalt. Att den uppskattade kunskapsnivån inte skiljde sig nämnvärt mellan ägare till inne- och utekatter är intressant då deras katters livssituationer och behov delvis skiljer sig åt och att innekattsägarna generellt utifrån respondenternas svar i detta kandidatarbete mötte kattens behov i högre utsträckning än vad utekattsägare gjorde. När det gällde informationskällor framgick det att erfarenhet var den absolut vanligaste källan. Detta kan vara positivt, då praktisk erfarenhet är värdefull, men det kan även innebära att felaktiga eller föråldrade uppfattningar lever kvar. Att många angav veterinären som informationskälla är positivt och visar att personer inom djurhälsopersonalen har en stor möjlighet till informations-spridning och innehar en viktig roll för att informera kattägare.

## 5.2 Metoddiskussion

### *Litteraturöversikt*

Tidigare forskning visar att kattens behov i många hem inte alltid möts idag, särskilt hos innekatter (Amat et al. 2016; Ellis et al. 2013; Sandøe et al. 2017). En återkommande slutsats i flera studier var att brist på miljömässig stimulans kan leda till stress, beteendeproblem och försämrad välfärd (Amat et al. 2016; Lawson et al. 2020). Den forskning som finns tillgänglig idag är främst mindre experimentella studier och större enkätstudier. Enkätstudierna undersökte bland annat faktorer som påverkar djurägares val att hålla katter inne- eller utomhus (Foreman-Worsley et al. 2021), kattägares attityder och kunskap och vad ägare erbjuder för resurser till katten (Sandøe et al. 2017; Grigg & Kogan 2019; Foreman-Worsley et al. 2021). Utmaningar med enkätstudier är att det finns risk för svarsbias på grund av social önskvärdhet, det är även endast ägarens uppfattning av situationen som framgår vilket inte alltid stämmer överens med verkligheten, samt en avsaknad av följdfrågor som begränsar en djupare förståelse (Andrade 2020). Många av de experimentella studierna var även gjorda i laborationsmiljö (Crouse et al. 1995; Pachel & Neilson 2010; Carlstead et al. 1993) vilket kan göra det svårt att jämföra med hur kattens välfärd är i hemmet. Det fanns även en tydlig överrepresentation av studier som studerade innekatter jämfört med utekatter, samtidigt skrev många att mer forskning om innekattens behov krävs (Foreman-Worsley & Farnworth 2019). Att det fanns fler artiklar kring innekattens välfärd jämfört med specifikt utekattens skulle kunna bero på att katten historiskt levt utomhus och därmed är inomhusmiljön vid störst intresse att undersöka. Utekattens beteenden kan även

vara svårare att observera och standardisera i forskningssammanhang. Forskningen kring innekatter har mycket fokuserat på hur berikning, såsom leksaker, klöstråd och social interaktion kan användas för att väga upp tillgången till utomhusmiljön (Amat et al. 2016; Foreman-Worsley & Farnworth 2019).

Vidare var en stor del av den befintliga forskningen genomförd i USA där det är vanligare att katter hålls inomhus jämfört med i Sverige (Foreman-Worsley et al. 2019). Detta innebär att resultaten inte alltid är direkt överförbara till svenska förhållanden. Bristen på svenska studier inom området begränsar möjligheten att dra slutsatser om hur svenska kattägare gör för att tillgodose kattens behov.

Detta kandidatarbete fann likheter med publicerad forskning. En aspekt som stämde överens med resultat från detta kandidatarbete var en upptäckt ur Strickler och Shull's studie (2014) där de kom fram till att mer lek med katten resulterade i ett mindre aggressivt beteende. Andra likheter var att innekattsägares främsta anledning till att hålla katten inomhus var på grund av trafik och andra faror, medan utekattsägare lät katten gå ut på grund av kattens välbefinnande (Foreman-Worsley et al. 2021). Dessa motiveringar överensstämmer med kattägarnas svar i detta kandidatarbete. Tidigare forskning har funnit ett samband mellan tillgång till utomhusvistelse och en lägre förekomst av oönskat beteende hos katten. Detta samband framkom inte tydligt i detta kandidatarbete.

### *Enkätstudie*

Valet av att dela enkäten till kattgrupper på Facebook var för att nå ett bredare urval och möjliggöra ett större svarsunderlag. Samtidigt fanns en risk för snedfördelning i urvalet. Personer som är aktiva i kattgrupper på Facebook kan antas ha ett större intresse och engagemang för sin katt än den genomsnittliga kattägaren i Sverige. Detta skulle kunna leda till att resultaten inte är representativa för hela kattägarpopulationen. Då enkäten även delades bland SLU-studenter, däribland studenter på Djursjukskötprogrammet och Veterinärprogrammet, kan detta ha påverkat resultatet eftersom dessa personer genom sin utbildning kan antas ha större kunskap om kattens behov och beteenden. Målet var att få en bild över den "svenska kattägaren", däremot stod det inte i enkäten att det endast var boende i Sverige som fick svara på enkäten vilket kan ha blivit en felkälla. Studenterna har trots detta utgått från att det är svenska kattägare då enkäten lades upp i svenska Facebookgrupper, frågorna var ställda på svenska och skickades till studenter studerande på SLU.

En potentiell svarsbias var ifall respondenter ville ge socialt önskvärda svar, exempelvis kring hur ofta de rengjorde kattlådan, hur ofta de lekte med katten eller

hur ofta katten uppvisade beteendeproblem. Detta kan innebära att vissa faktorer överrapporterats och att beteendeproblem kan ha underrapporterats.

I enkäten kunde kattägarna bara svara utifrån en katt, även om de hade flera. Detta skulle kunna ha påverkat resultatet då beteenden varierar mellan individer. Det finns en risk att respondenten valde att svara utifrån den katt som var enklast att beskriva eller som visat minst problem, vilket kan bidra till en felaktig bild av verkligheten. De kan även ha bytt mellan vilken katt de beskrev utifrån vad som var lättast att beskriva eller den som stack ut mest på specifika frågor.

Då katter är individer var det en utmaning att formulera frågorna till enkäten för att täcka alla de grundläggande behoven på ett rättvist och representativt sätt, men frågorna har utgått från de basala behoven från Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om hållande av hundar och katter (SJVFS 2020:8).

En annan aspekt i detta kandidatarbete handlar om hur katterna kategoriserades. Indelningen "innekatter" och "utekatter" gjordes utifrån studiens syfte att undersöka eventuella skillnader mellan dessa två huvudsakliga hållningsformer. Detta möjliggjorde en tydlig och hanterbar analys, där resultaten kunde jämföras på ett överskådligt sätt. Samtidigt innebar denna kategorisering en förenkling av verkligheten. I verkligheten är kattägande ofta mer nyanserat än en strikt uppdelning av inne- respektive utekatt. Vissa innekatter vistas exempelvis utomhus under kontrollerade former, såsom i sele eller i inhägnade områden, medan andra lever endast inomhus. Även utekattens miljö kan skilja sig beroende på om den exempelvis bor inne i stan eller ute på landet, samt i vilken utsträckning utekatten tillåts vara utomhus respektive inomhus. Dessa variationer av innekatten inkluderades i datainsamlingen, men i analysen för resultaten sammanfördes dem till huvudkategorin "innekatt". Detta kan ha lett till att vissa skillnader mellan mer specifika hållningsformer inte framkom i resultaten. Exempelvis skulle kattägare som rastar sina katter i sele potentiellt kunna ha en större motivation i sin katts hälsa jämfört med ägare till strikt innekatter eller fritt utevistande katter. Det finns därmed en risk att nyanser och samband inte syns i denna förenklade indelning. Förenklingen kan däremot motiveras av kandidatarbetets omfattning, då en mer detaljerad kategorisering hade krävt ett större urval för att ge ett tillförlitligt resultat.

## 6. Konklusion

Resultatet av denna studie visar att kattägare generellt har ett stort engagemang för sina katter, men att det fanns vissa skillnader i hur inne- och utekattsägare arbetar för att uppfylla kattens behov. I linje med kandidatarbetets syfte visade det sig att innekattsägare i större utsträckning erbjöd aktivering och resurser, medan utekattsägare i högre grad förlitade sig på att utemiljön i sig tillgodoser kattens behov. Då det däremot fortfarande var en majoritet av innekattsägare som inte använde sig av någon form av aktivering kring utfodringen visar det att det finns rum för förbättring på denna punkt för att ytterligare främja naturliga beteenden och öka välfärden för innekatten. För utekatten belyser studien brister kring förebyggande hälsovård på grund av en lägre förekomst av vaccination och hälsokontroller. Detta visar att det finns ett behov av att uppmuntra till regelbundna veterinärbesök och förebyggande åtgärder, särskilt för denna grupp.

Resultatet visade även att ökad interaktiv lek är kopplad till minskat aggressivt beteende, vilket understryker vikten av ett aktivt ägarengagemang. Kattägarna i denna studie hade veterinären som en av de vanligaste informationskällorna, vilket visar vilken viktig roll djurhälsopersonal har i att just sprida kunskap och förbättra kattens välfärd, oavsett hållningsform.

För framtida studier vore det intressant att undersöka de olika hållningsformerna mer ingående. Detta för att i längden kunna belysa hur olika typer av hållningsformer påverkar kattens välfärd.

## 7. Referenser

- Agria (2024). *Populäraste sällskapsdjuret i Sverige*. <https://www.agria.se/katt/artiklar/om-katt/katten-popularaste-sallskapsdjuret-i-sverige/> [2026-02-06]
- Agria (2024). *Territorialitet hos katter - Förståelse och hantering*. <https://www.agria.se/katt/artiklar/beteende/territorialitet-hos-katter/#:~:text=Revir%20hos%20katter%20%2D%20Agria%20Djurf%C3%B6rs%C3%A4kring> [2026-04-12]
- Amat, M., Camps, T. & Manteca, X. (2016). Stress in owned cats: behavioural changes and welfare implications. *Journal of Feline Medicine and Surgery*. 18 (8), 577–586. <https://doi.org/10.1177/1098612X15590867>
- Andrade, C. (2020) ‘The limitations of online surveys’ . *Indian Journal of Psychological Medicine*. 42(6), pp. 575–576. <https://doi.org/10.1177/02537176209574>
- Anicura (u.å.). *Vaccination katt*. <https://www.anicura.se/vara-tjanster/katt/vaccination-katt/> [2026-03-20]
- Beaver, B. V. (2003). *Feline behavior: A guide for veterinarians*. 2nd ed, Saunders Elsevier. <https://doi.org/10.1016/B0-72-169498-5/50002-2>
- Boissy, A., Manteuffel, G., Bak Jensen, M., Oppermann Moe, R., Spruijt, B., Keeling, L. J., Winckler, C., Forkman, B., Dimitrov, I., Langbein, J., Bakken, M., Veissier, I., & Aubert, A. (2007). Assessment of positive emotions in animals to improve their welfare. *Physiology & Behavior*, 92(3), 375–397. <https://doi.org/10.1016/j.physbeh.2007.02.003>
- Braastad, B.O., McBride, A. & Newberry, R.C. (2022). *The Cat: Behaviour and Welfare*. Wallingford: CABI. <https://doi.org/10.1017/awf.2023.44>
- Bradshaw, J.W.S. & Hall, S.L. (1999). Affiliative behaviour of related and unrelated pairs of cats in catteries: a preliminary report. *Applied Animal Behaviour Science*. 63 (3), 251–255. [https://doi.org/10.1016/S0168-1591\(99\)00007-6](https://doi.org/10.1016/S0168-1591(99)00007-6)
- Carlstead, K., Brown, J.L. & Strawn, W. (1993). Behavioral and physiological correlates of stress in laboratory cats. *Applied Animal Behaviour Science*. 38 (2), 143–158. [https://doi.org/10.1016/0168-1591\(93\)90062-T](https://doi.org/10.1016/0168-1591(93)90062-T)
- Casey, R.A., Vandebussche, S., Bradshaw, J.W.S. & Roberts, M.A. (2009). Reasons for Relinquishment and Return of Domestic Cats (*Felis Silvestris Catus*) to Rescue Shelters in the UK. *Anthrozoös*. 22 (4), 347–358. <https://doi.org/10.2752/089279309X12538695316185>
- Croney, C., Udell, M., Delgado, M., Ekenstedt, K., & Shoveller, A. K. (2023). Catastrophic myths part 1: Common misconceptions about the social behavior of domestic cats and implications for their health, welfare, and management. *The Veterinary Journal*. 300-302, 106028. <https://doi.org/10.1016/j.tvjl.2023.106028>
- Crouse, S., Atwill, E., Laganà, M. & Houpt, K. (1995). Soft surfaces: a factor in feline psychological well-being. *Contemporary topics in laboratory animal science / American Association for Laboratory Animal Science*. 34, 94–7.

- [https://www.researchgate.net/publication/7315795\\_Soft\\_surfaces\\_a\\_factor\\_in\\_feline\\_psychological\\_well-being#full-text](https://www.researchgate.net/publication/7315795_Soft_surfaces_a_factor_in_feline_psychological_well-being#full-text) [2026-03-14]
- Demirbas, Y. S., Pereira, J. S., De Jaeger, X., Meppiel, L., Endersby, S., & da Graça Pereira, G. (2024). Evaluating undesired scratching in domestic cats: A multifactorial approach to understand risk factors. *Frontiers in Veterinary Science*, *11*, 1403068. <https://doi.org/10.3389/fvets.2024.1403068>
- Ellis, S.L.H., Rodan, I., Carney, H.C., Heath, S., Rochlitz, I., Shearburn, L.D., Sundahl, E. & Westropp, J.L. (2013). AAEP and ISFM Feline Environmental Needs Guidelines. *Journal of Feline Medicine and Surgery*. *15* (3), 219–230. <https://doi.org/10.1177/1098612X13477537>
- Evidensia (u.å.). *Vaccination Katt*. [https://evidensia.se/vara-tjanster/vaccination-katt/?utm\\_source=google&utm\\_medium=cpc&utm\\_campaign={campaign}&campaignid=22019216787&adgroup={adgroup}&utm\\_content={headline}&creative=729015116387&utm\\_term=vaccination%20katt&matchtype=b&network=g&device=c&placement=&gad\\_source=1&gad\\_campaignid=22019216787&gbraid=0AAAAADtB5PA93uEpRxPgsZWJt9NsyfqiU&gclid=CjwKCAjw1tLOBhAMEiwAiPkRHt\\_U2MfppdC81nnBvfyOAqyk6y5G6kCl4YtQw8xoYV9UrPnqUfZuqRoCK71QAvD\\_BwE](https://evidensia.se/vara-tjanster/vaccination-katt/?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign={campaign}&campaignid=22019216787&adgroup={adgroup}&utm_content={headline}&creative=729015116387&utm_term=vaccination%20katt&matchtype=b&network=g&device=c&placement=&gad_source=1&gad_campaignid=22019216787&gbraid=0AAAAADtB5PA93uEpRxPgsZWJt9NsyfqiU&gclid=CjwKCAjw1tLOBhAMEiwAiPkRHt_U2MfppdC81nnBvfyOAqyk6y5G6kCl4YtQw8xoYV9UrPnqUfZuqRoCK71QAvD_BwE) [2026-03-20]
- Finka, L.R., Ward, J., Farnworth, M.J. & Mills, D.S. (2019). Owner personality and the wellbeing of their cats share parallels with the parent-child relationship. *PLoS ONE*. *14* (2), e0211862. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0211862>
- Foreman-Worsley, R. & Farnworth, M.J. (2019). A systematic review of social and environmental factors and their implications for indoor cat welfare. *Applied Animal Behaviour Science*. *220*, 104841. <https://doi.org/10.1016/j.applanim.2019.104841>
- Foreman-Worsley, R., Finka, L.R., Ward, S.J. & Farnworth, M.J. (2021). Indoors or Outdoors? An International Exploration of Owner Demographics and Decision Making Associated with Lifestyle of Pet Cats. *Animals*. *11* (2), 253. <https://doi.org/10.3390/ani11020253>
- Grigg, E.K. & Kogan, L.R. (2019). Owners' Attitudes, Knowledge, and Care Practices: Exploring the Implications for Domestic Cat Behavior and Welfare in the Home. *Animals*. *9* (11), 978. <https://doi.org/10.3390/ani9110978>
- Jordbruksverket (2024). *Märka och registrera katter*. <https://jordbruksverket.se/djur/hundar-katter-och-smadjur/katter/marka-och-registrera-katter> [2026-03-12]
- Jordbruksverket (2025). *Så sköter du din katt*. <https://jordbruksverket.se/djur/hundar-katter-och-smadjur/katter/sa-skoter-du-din-katt>. [2026-03-15]
- Kolacz, J., Lewis, G.F. & Porges, S.W. (2018). The integration of vocal communication and biobehavioral state regulation in mammals: A polyvagal hypothesis. *Elsevier Academic Press*. s. 23–34. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-809600-0.00003-2>
- Larsen, J.A. (2017). Risk of obesity in the neutered cat. *Journal of Feline Medicine and Surgery*. *19* (8), 779–783. <https://doi.org/10.1177/1098612X16660605>

- Lawson, G.T., Langford, F.M. & Harvey, A.M. (2020). The environmental needs of many Australian pet cats are not being met. *Journal of Feline Medicine and Surgery*. 22 (10), 898–906. <https://doi.org/10.1177/1098612X19890189>
- Loberg, J.M. & Lundmark, F. (2016). The effect of space on behaviour in large groups of domestic cats kept indoors. *Applied Animal Behaviour Science*. 182, 23–29. <https://doi.org/10.1016/j.applanim.2016.05.030>
- Loss, S.R., Boughton, B., Cady, S.M., Londe, D.W., McKinney, C., O’Connell, T.J., Riggs, G.J. & Robertson, E.P. (2022). Review and synthesis of the global literature on domestic cat impacts on wildlife. *Journal of Animal Ecology*. 91 (7), 1361–1372. <https://doi.org/10.1111/1365-2656.13745>
- Pachel, C. & Neilson, J. (2010). Comparison of feline water consumption between still and flowing water sources: a pilot study. *Journal of Veterinary Behavior*. 5(3), pp.130–133. <https://doi.org/10.1016/j.jveb.2010.01.001>
- Robbins, M.T., Cline, M.G., Bartges, J.W., Felty, E., Saker, K.E., Bastian, R. & Witzel, A.L. (2019). Quantified water intake in laboratory cats from still, free-falling and circulating water bowls, and its effects on selected urinary parameters. *Journal of Feline Medicine and Surgery*. 21(8), pp.682–690. [doi.org/10.1177/1098612X18803753](https://doi.org/10.1177/1098612X18803753)
- Root Kustritz, M. (2012). Effects of Surgical Sterilization on Canine and Feline Health and on Society. *Reproduction in Domestic Animals*. 47 (s4), 214–222. <https://doi.org/10.1111/j.1439-0531.2012.02078.x>
- Salman, M.D., Hutchison, J., Ruch-Gallie, R., Kogan, L., New Jr., J.C., Kass, P.H. & Scarlett, J.M. (2000). Behavioral Reasons for Relinquishment of Dogs and Cats to 12 Shelters. *Journal of Applied Animal Welfare Science*. 3 (2), 93–106. [https://doi.org/10.1207/S15327604JAWS0302\\_2](https://doi.org/10.1207/S15327604JAWS0302_2)
- Sandøe, P., Nørspang, A., Forkman, B., Bjornvad, C., Kondrup, S.V. & Lund, T. (2017). The burden of domestication: A representative study of welfare in privately owned cats in Denmark. *Animal Welfare*. 26, 1–10. <https://doi.org/10.7120/09627286.26.1.001>
- SFS 2007:1150. *Lag om tillsyn över hundar och katter*
- SJVFS 2020:8. *Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om hållande av hundar och katter*
- Sveriges veterinärförbund (SVF) (2020). *Riktlinje angående kastration av katt* <https://www.svf.se/media/5pllt5h/kastration-av-katt.pdf> [2026-04-01]
- Statens veterinärmedicinska Anstalt (SVA) (2025a). *Kattpest (FPV)*. <https://www.sva.se/djurhalsa/djursjukdomar-a-oe/sjukdomar/kattpest-fpv/> [2026-03-20]
- Statens veterinärmedicinska Anstalt (SVA) (2025b). *Kattsnuva*. <https://www.sva.se/djurhalsa/djursjukdomar-a-oe/sjukdomar/kattsnuva/> [2026-03-20]

- Strickler, B.L. & Shull, E.A. (2014). An owner survey of toys, activities, and behavior problems in indoor cats. *Journal of Veterinary Behavior*. 9 (5), 207–214. <https://doi.org/10.1016/j.jveb.2014.06.005>
- Tan, S.M.L., Stellato, A.C. & Niel, L. (2020). Uncontrolled Outdoor Access for Cats: An Assessment of Risks and Benefits. *Animals*. 10 (2), 258. <https://doi.org/10.3390/ani10020258>
- Vidal-Franco, P. (2025) 2D vocal expressive space of cats following a short isolation period. *Journal of Veterinary Behavior*. 80, 69–77. <https://doi.org/10.1016/j.jveb.2025.04.009>
- Vinke, C.M., Godijn, L.M. & van der Leij, W.J.R. (2014). Will a hiding box provide stress reduction for shelter cats? *Applied Animal Behaviour Science*. 160, 86–93. <https://doi.org/10.1016/j.applanim.2014.09.002>
- Wilson, C., Bain, M., DePorter, T., Beck, A., Grassi, V., & Landsberg, G. (2016). Owner observations regarding cat scratching behavior: an internet-based survey. *Journal of Feline Medicine and Surgery*. 18(10), 791–797. <https://doi.org/10.1177/1098612X15594414>
- Yeates, J. & Yates, D. (2017). Staying in or going out? the dilemma for cat welfare. *Veterinary Record*, 180 (8), 193–194. <https://doi.org/10.1136/vr.j938>

## 8. Tack

Vi vill börja att rikta vårt tack till alla kattägare som tog sig tid att svara eller dela vår enkät, utan er hade detta arbete inte varit möjligt. Vi vill även tacka vår studiegrupp som bidragit med värdefull kritik och uppmuntran under arbetets gång, samt våra handledare!

## Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

JA, jag, Elsa Conradsson har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

JA, jag, Signe Kronhamn har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara